

Asia: VN/9336/2025

Lausuntopyyntö maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta Suomen karhukannan hoitosuunnitelmaksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja Lausuntopalvelun käytöstä, ja toteaa asiasta seuraavaa.

Karhukannan hoitosuunnitelman luonnos on kattava tietopaketti karhukannan hoidosta Suomessa. Sen keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet ylläpitävät suotuisan suojelutason karhukantaa, edistävät karhun ja ihmisen rinnakkaiseloja sekä vähentävät karhuun liittyviä ristiriitoja ja vahinkoja edistäen karhun yleistä hyväksyttävyyttä.

Luonnonsuojeluliiton mielestä hoitosuunnitelmassa on hyvää muun muassa:

- Karhukannan suotuisan suojelutason viitearvon käsitteleminen. Tekstissä on hyvin huomattu myös se, että viitearvo ja suotuista suojelun taso ovat sinänsä kaksi eri asiaa.
- Kehitetään karhun kanta-arvion menetelmiä ottaen käyttöön DNA-tunnistusta petoyhdyshenkilöverkoston rinnalle ja suurpetoyhdyshenkilöverkoston kehittäminen.
- Kehitetään suurpetoyhdyshenkilöverkoston koulutusta ja selvitetään muiden tahojen halukkuutta osallistua suurpetojen havainnointiin.
- Monilajinen kannanhoito, joka huomio myös karhun saaliseläinten kannanhoidon.
- Karhu ja yhteiskunta -toimenpiteiden kuvaaminen ja viestinnän lisääminen.
- Pyritään turvaamaan Suomen ja Skandinavian karhupopulaatioiden yhteyksiä.
- Alueellisessa kannanhoidossa huomioidaan vahingot ja paikalliset saaliskantojen vaihtelut.

Luonnonsuojeluliitto esittää luonnokseen seuraavia lisäyksiä ja tarkennuksia:

- Pyritään oikeasti kasvattamaan karhukantaa Länsi- ja Sisä-Suomessa (hoitosuunnitelmassa keskinen, läntinen ja eteläinen karhukannan hoitoalue) metsästystä rajoittamalla. Tämä oli tavoitteena jo edellisessä hoitosuunnitelmassa, mutta karhulupia on myönnetty liian paljon Länsi- ja Sisä-Suomen karhukantaan nähden ja metsästys on myös kohdistunut liiaksi naaraisiin. Karhulupien myöntämissä ei ole noudatettu edellisen hoitosuunnitelman linjauksia Länsi- ja Sisä-Suomen osalta. Tämä asia pitää korjata tällä kertaa.
- Karhuhäkkien käyttö mehiläisvahinkojen ehkäisyssä tulisi ottaa käyttöön, jolla voitaisiin tehokkaimmin ehkäistä vahinkoja ja kohdistaa pyynti juuri toistuvaa vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin.
- Ajavia koiria ei tule saada käyttää karhunmetsästyksessä. Plottikoirien käyttö karhunmetsästyksessä johtaa usein eläinräökkäykseen sekä karhun että koirien osalta ajon pitkän keston ja rankkuuden johdosta. Tämä karhumetsästyksen merkittävä epäkohta ohitetaan toistamiseen karhukannan hoitosuunnitelmassa, vaikka karhun kannanhoidollista metsästystä käsitellään laajasti kohdassa 2.2.2. Hoitosuunnitelmassa tulisi pystyä käsittelemään myös karhunmetsästyksen epäkohtia eikä pelkästään perustella, miksi karhua tulee Suomessa metsästää.
- Vahinkoperusteisissa poikkeusluvista voisi liiton mielestä käyttää tapauskohtaisesti myös ravintohoukutinta, värikuulilla merkitsemistä yms. tavallista tehokkaampia keinoja. Maakunnallinen "karhukopla" – ongelmayksilöiden poistoon erikoistuva joukko – voisi myös olla kokeilun arvoinen. Vaikka SRVA-toiminta on kustannustehokasta, siihen liittyy joskus vakavaa ja järjestäytyntä rikollista toimintaa kuten case Savukukossa tuli jälleen esille. Siinä useiden vuosien ajan salametsästettiin suurpetoja ja mukana oli SRVA-toiminnassa mukana olleita luottamushenkilöitä.
- Karhukannan kasvattaminen keskisellä, läntisellä ja eteläisellä karhukannan hoitoalueelle edellyttää aktiivista karhuneuvontaa ja -viestintää.

Karhukohtaamiset lisääntyvät karhukannan kasvun myötä, vaikka karhun ihmisarkuutta ylläpidetään kannanhoidollisella karhunmetsästyksellä. Karhun ja ihmisen rinnakkaiselon parantamiseksi tarvitaan monia uusia toimenpiteitä. Esimerkeiksi:

- ohjeistusta karhun kohtaamisesta kansallispuistoihin
- metsäammattilaisille ja muille vastaaville karhukoulutuksen järjestäminen samaan tapaan kuin rakennuksilla työskentely edellyttää työturvallisuuskoulutusta
- karhuturvallisia roskiksia retkeilyalueille
- tihentymäalueille varotuskylttejä Pohjois-Amerikan tapaan
- karhukellojen yleistymistä
- karhuspreyn käyttöönottoa
- karhupusseja ruokien säilytykseen

- Alueellisia riistaneuvostoja tulee täydentää luonnonsuojelujärjestöillä.

- Tutkimuksen, neuvonnan ja viestinnän voimavaroja pitää merkittävästi lisätä.
- Poronhoitoalueen etelärajan siirto tulisi ottaa uudeksi työkaluksi karhukannan hoitoon.
- Tunturi-Lappia lukuun ottamatta hirvikannan tulisi olla vähintään 5 yks/1000 ha2, jotta karhuille ja susille olisi riittävästi luontaista ravintoa tarjolla.
- Karhulupia tulee porrastaa ajallisesti. Silloin niitä kaikkia ei pyydetäisi heti vaan lupia jäisi mm. ”viljakarhujen” ym. ongelmayksilöiden varalle.

Lausunnon keskeinen sisältö

Tiivistelmä lausunnon keskeisestä sisällöstä (enimmäispituus 1 sivu.)

Luonnonsuojeluliiton mielestä karhun hoitosuunnitelmassa on paljon hyvää.

Liiton mielestä jatkotyössä tarvitaan vielä karhukannan kasvattamista Länsi- ja Sisä-Suomessa, metsästystapojen kehittämistä (plottikoirat kiellettävä, karhuhäkkejä mehiläisvahinkojen ehkäisyyn ym.) sekä lisätoimia karhun kohtaamiseen kouluttamisessa.

Lisäksi alueellisia riistaneuvostoja on aika täydentää luonnonsuojelujärjestöillä. Tutkimuksen, neuvonnan ja viestinnän voimavaroja pitää lisätä. Poronhoitoalueen etelärajan siirto tulisi ottaa uudeksi työkaluksi karhukannan hoitoon. Tunturi-Lappia lukuun ottamatta hirvikannan tulisi olla vähintään 5 yks/1000 ha2, jotta karhuille ja susille olisi riittävästi luontaista ravintoa tarjolla. Lisäksi karhulupia tulee porrastaa ajallisesti. Silloin niitä kaikkia ei pyydetäisi heti vaan lupia jäisi mm. ”viljakarhujen” ym. ongelmayksilöiden varalle.

isätietoja

- suurpetoasiantuntija Riku Lumiaro, p. 050 585 9857, riku.lumiaro@sll.fi
- toiminnanjohtaja Tapani Veistola, p. 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITTO RY

Toimeksi saaneena

Tapani Veistola

toiminnanjohtaja

Veistola Tapani
SLL